

Peigín Leitir Mór agus an Scorach: An Bláca (Cristóir Breathnach) ag fógairt toradh an chomórtais leis an bhean is áille i gConamara a aimsiú. Ar chlé tá Peigín Leitir Mór (Nóra Pheait Willy Ní Ghriofa) agus Bean a' Bhlaícaigh (Eileen Geoghegan). Ar dheis tá Ned Ó Cearra (Diane Ní Mhainnín). pic: BOB QUINN

Peigín agus an Scorach

CHONAIC OS CIONN 3,500 an gheamaireacht a scríobh Joe Steve Ó Neachtain, 'Peigín Leitir Mór agus an Scorach' níos tuisce i mbliana. Pléaráca – an Scéim Ealaíon Pobail atá dhá airgeadú ag An Combat Poverty Agency faoi scéim Horizon agus atá lonnaithe i Ros Muc a d'iarr ar Joe an gheamaireacht a scríobh. B'é Trevor Ó Clochartaigh ó Chill Chiaráin a léirigh an seó agus chuir Paul Corbett

snas ar an gceol.

Bhí an gheamaireacht bunaithe ar sheanchas a bhaineann le **Scorach Ghlionnáin**, fathach d'fhear a mhair i gCois Fharraige aimsir an Ghorta agus a raibh de cháil air gur ghoid sé ón tiarna talún le fóirithint ar dhaoine bochta a bhí i gcrúachas. Sa gheamair-eacht, leagann **Séamas a' Bláca** an tiarna talún a raibh cónaí air sa Tulach súil ar **Pheigín** agus cuireann an

Bláca iachall uirthi é a phósadh in aghaidh a tola. Ach cloiseann an **Scorach** faoin scéal agus sábháileann sé Peigín ón mBlácach díreach in am.

Mar is iondual le geamaireacht bhí meascán greann, ceol, amhráin, seanchas agus damhsa sa seó agus bhain gach aois-ghrúpa ardtaithneamh as.

Léiríodh an gheamaireacht sna háiteacha go léir a d'iarr é –

Na Forbacha; An Tulach; Ros a' Mhíl; An Cheathrú Rua; Tir an Fhia; Camus; Cill Chiaráin; Ros Muc; Corr na Móna; Inis Oirr; Inis Meáin; Cill Rónáin. Tugadh go Ráth Chairn agus go Baile Átha Cliath é chomh maith sara cuireadh é ar an stáitse don uair deireannach i dTaidhbhearc na Gaillimhe.

Tá sé i gceist ag Pléaráca geamaireacht eile, scríofa ag Joe Steve, a chur ar an stáitse tar éis na Nollag.

Máirtín Tom Sheáinín i mbun amhrán os comhair na mílte daoine le linn don ghrúpa ó Chonamara a bheith ar an ardán ag an bhféile mhór cheoil 'Cnapan' sa Bhreatain Bheag.

Turas na Breataine Bige

Mí Iúil chuaigh grúpa ceoltóirí, amhránaithe agus damhsóirí ar an sean nós ó Ghaeltacht Chonamara go dtí An Bhreatain Bheag le páirt a ghlacadh i **Cnapan** – féile mór ceoil. Bíonn grúpaí ó na tíortha Ceilteacha ar fad páirteach sa bhféile bhliantúil seo. Is i Ffostrasol, baile beag i nDeisceart na Breataine Bige, i gceantar láidir Breatnaise a bhíonn an fhéile ar bun.

Seo mar a chuireann an *Rough Guide to Wales* síos ar an bhféile Cnapan: *Gwyl Werin y Cnapan. Ffostrasol, Dyfed. The biggest folk event in Wales, hardly known outside the country, has a powerful line-up of bands from Wales and the rest of*

the Celtic world. Second weekend in July.

Sé Coiste Pobail Ros Muc a fuair an cuireadh grúpa a chur anonn ag an ollfhéile seo agus d'eagraigh *Pléaráca - An Scéim Ealaíon Pobail* atá lonnaithe i Ros Muc an turas.

Páirteach sa ghrúpa bhí na ceoltóirí Tommy Kate Ó Mainnín (Ros Muc), Josie Ó Ceannabháin (Cárna), Meaití Joe Shéamas Ó Fatharta (An Cnoc), Róisín Nic Dhonncha (Cárna), Máire Áine agus Áine Ní Chuaig (Cill Chiaráin); na damhsóirí Annie Ní Dhubháin (Cárna), Ned Ó Flatharta (Ros Muc), Mairéad Ní Chuaig (Cill Chiaráin); na amhránaithe Máirtín Tom Sheáinín (Leitir Mór); Micheál Ó Cuaig (Cill Chiaráin) agus Caitríona Ní Cheannabháin (Coill Sáile). Chuadar ar an

stáitse faoi dhó faoin teideal (i mBreatnaise) 'Blas ar Conamara'.

Chomh maith le seans a thabhairt do mhuintir na Breataine Bige cultúr beo na Gaeltachta a bhlaiseadh bunaíodh nasc idir pobal Ros Muc i gConamara agus pobal Ffostrasol agus bhronn Diane Ní Mhainnín ar son Choiste Pobal Ros Muc macasamhail huicéire gearrtha ó mharmair Chonamara ar phobal Ffostrasol le linn na féile.

Bhí an turas ar an mBreatain Bheag airgeadaithe ag *An Combat Poverty Agency*, mar chuid de chlár Horizon an Chomhpobail Eorpaigh, tríd an Scéim Ealaíon Pobail, Pléaráca.

Mar thoradh ar an turas tá suil anonn le grúpa mór ón mBreatain Bheag ag tíocht anonn le haghaidh Pléaráca Chonamara

Saotharlann Chonamara

Ionad Fiontraíochta
Ros Muc
Conamara

Teil: 091-74355 Fax: 091-74356

• Siopa & Ósta •

TIGH MHAIDHCEO

Ros Muc 091-74121

Ceol Traidisiúnta • Smailceanna
Peitreal • Leabharlann Fístéipeanna
Gual • Flo-gas
Seachadadh Saor in Aisce

agus beidh siad ag fanacht i dtithe i Ros Muc. Beidh Y Moniars an grúpa is mó ag an bhféile a chuaigh i bhfeidhm ar na daoine óga ó Chonamara a bhí ar an dturas, ag casadh sa gCeathrú Rua le linn Pléaraca Chonamara.

Ag tíocht abhaile sa mbus, chuir Máirtín Tom Sheáinín ceist ar chuid dena daoine a bhí ar an dturas, cén chaoi a ndeachaigh sé i bhfeidhm orthu. Seo cuid dena freagraí a thug siad dhó.

Micheál Ó Cuaig: "An rud is mó a chuaigh i bhfeidhm orm ná muintir na háite agus an cean a bhí acu ar mhuintir Chonamara."

Tommy Kate Ó Mainnín: "Ní tada a bhí ann ach éacht."

Máire Bn. Uí Chonghaile (Cathaoirleach Pléaraca Chonamara): D'fhoghlaim mise go leor ar an chaoi a raibh an fhéile seo eagraithe. Bhí 5000 duine ann. Ach bhí an grúpa againn féin chomh maith le grúpa ar bith a chuaigh ar an ardán. Maidir leis an damhsóirí, nior fhág siad an urlár ar feadh na hoíche."

Ned Ó Flaithearta: Ceol agus damhsa chuile oíche. Neart le nithe agus neart le n-

ól. Ceapaim go gcaithfidh mé dul ar doctúr na gcos nuair a shroisim an baile.

Maití Joe Shéamais Ó Fátharta: Bhí mé an tógtha le meon na ndaoine, go háirid le cé chomh láidir is atá an teanga.

Máire Áine Ní Chuaig: Ní raibh súil ar bith agam go mbeadh an oiread daoine óga ann. Bhí thart ar 5000 duine ann agus na daoine óga a bhíomar in éineacht leo aréir, bhíodar uilig ag labhairt Breatnaise eatarthu féin. Ceapaim go mba cheart daoine óga a thabhairt ann an chéad bhliain eile le go bhfeicfidís gur féidir an craic a bheith againn i nGaeilge.

Meta Bn. Uí Mháille: Ba cheart lán bus de dhaoine óga ó Chonamara a thabhairt ann an chéad bhliain eile.

Diane Ní Mhainnín: Féile iontach ata ann. Tá an cultúr agus an teanga an láidir ann. Bhí chuile dhuine de mo aoisghrúpa ag labhairt Breatnaise.

Máirín Bn. Uí Dhubhda: Chuir mé an suim go deo sa méad daoine ann atá ag labhairt a dteanga féin, idir óg agus sean. Thuig mé uathu gurb é an teilifís an príomh

rud a chuir an teanga chun cinn.

Gwen Wyn: Bhí thart ar 300 ag an gcéad fhéile agus bhí thart ar 5000 ann i mbliana. Tá daoine ag teacht ag an bhféile seo as chuile áit ar fud na Breataine Bige. Bheadh sé iontach dá mbeadh daoine ag teacht ó chuile áit ar fud na hÉireann ag Pléaraca Chonamara.

Mairéad Ní Scanláin: (Eagraí An Scéim Ealaíon Pobail) B'fhiú go mór an turas a dhéanamh. Ó thaobh an dream a thugamar anonn thaispeán siad cuid den chultúr atá againne agus thug sé seans dóibh cuid de chultúr na Breatnaise a bhlaiseadh. Déanfaimid arís é.

Donncha Ó hÉallaithe (Cathaoirleach Pléaraca - An Scéim Ealaíon Pobail): Ó thaobh ceol nua-aimsireach ina dteanga féin, tá siad i bhfad chun cinn orainn. Ní bhíonn siad ag déanamh aon leithscéalta faoi Bhreatnaise a bheith dhá labhairt acu agus níl aon seanmóireacht ar bun acu ach oiread.

Annie Ní Dhubháin: "Ná mba fada go ndéana muid arís é."

Damhsóirí Chonamara ag cur críoch croíúil le 'Blas de Chonamara' (nó, mar a deir siad i mBreatnaise, 'Blas ar Conamara') ag an bhféile 'Cnapan' sa mBreatain Bheag.

Ned Ó Flatharta, Ros Muc, ag fáil bualadh bos mór ón slua mór ag féile cheoil san Bhreatain Bheag, tar éis do céapar damhsa a dhéanamh.

RAPIRE TEORANTA

• INDREABHÁN •

Go n-éirí go Geal
leis an bPléaraca

ÓST NA NOILEÁN

• TIGH LEE •

Leitir Mealláin 81161

ÓST & BIALANN

CEOL GACH
DEIREADH SEACHTAINE

Go n-éirí leis an bPléaraca